

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2003/79

Karar Sayısı : 2003/83

Karar Günü : 11.9.2003

Resmi Gazete tarih/sayı: 7.11.2003/25282

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bakırköy 7. Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 522. maddesinin son fıkrasının, Anayasa'nın Başlangıç hükümleri ile 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Gasp suçundan açılan kamu davasında, Türk Ceza Kanunu'nun 522. maddesinin son fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı iddiasının ciddî olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali istemiyle başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun, itiraz konusu kuralın yer aldığı 522. maddesi şöyledir:

"Madde 522- Onuncu babda beyan olunan cürümlerin işlenmesinde cürmün mevzuu olan şeyin veya ika edilen zararın kıymeti pek fahiş ise mahkeme cürme mahsus olan cezayı yarısına kadar artırır ve eğer hafif ise yarısına ve eğer pek hafif ise üçte birine kadar eksiltir.

Kıymet tâyini için cürmün mevzuu olan şeyin yahut vakı zararın cürüm işlendiği zamandaki kıymeti nazarı dikkate alınır. Yoksa failin istihsal eylediği menfaat hesap edilmez.

Eğer fail aynı neviden olan cürümlerden dolayı mükerrir bulunur veya bu babın ikinci faslında yazılı cürümlerden birini işlemiş olursa cezayı tenkise mahal yoktur."

B- İlgili Yasa Kuralı

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili görülen 497. maddesi şöyledir:

"MADDE 497- Yukarıdaki maddelerde beyan olunan cürümler, geceleyin veya silah ile tehdit ederek işlenirse onbeş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu fiiler, yol kesmek suretiyle veya içlerinden velev biri görünür şekilde silâhlı bulunan ikiden ziyade kimseler yahut kıyafetini tebdil etmiş olan şahıslar tarafından işlenirse ağır hapis cezası 20 seneden aşağı olamaz."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İÇtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca 11.9.2003 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, ilk inceleme raporu, dava dosyası ve ekleri, itiraz konusu yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Davada Uygulanacak Kural Sorunu

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin, Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Başvuru kararında, Türk Ceza Yasası'nın 522. maddesinin son fıkrasının iptali istenmiş ise de Mahkeme'de bakılmakta olan dava, gündüzleyin silâhlı gasp suçunu işlediği ileri sürülen sanıkların, mağdur sayısına göre aynı Yasa'nın 497/2. maddesi ile dörder kez cezalandırılmaları istemini içeren iddianame ile açılmış olup, suçta mükerrirlik durumu söz konusu değildir. Bu nedenle "aynı neviden olan cürümlerden dolayı mükerrir bulunan veya" ibaresinin davada uygulanma olanağı bulunmadığından buna ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddine oybirliğiyle karar verilmiştir.

B- Sınırlama Sorunu

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluyla yapılacak başvurular, itiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralları ile sınırlıdır.

İddianamede nitelendirilen yağma (gasp) suçunun işlenmesinde silah kullanıldığı gözetilerek Türk Ceza Yasası'nın 522. maddesinin son fıkrasının "Eğer fail... bu babın ikinci faslında yazılı cürümlerden birini işlemiş olursa cezayı tenkise mahal yoktur" bölümüne ilişkin incelemenin, aynı Yasa'nın 497. maddesinin "...içlerinden velev birisi görünür şekilde silâ hlı bulunan ikiden ziyade kimseler..." ibaresi yönünden sınırlı yapılmasına karar verilmiştir.

C- On Yıllık Süre Sorunu

İptali istenen 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun, 522. maddesinin son fıkrasının "Eğer fail ... bu babın ikinci faslında yazılı cürümlerden birini işlemiş olursa cezayı tenkise mahal yoktur" bölümü için daha önce yapılan başvuru, 7.6.1999 günlü, Esas 1998/4, Karar 1999/23 sayılı kararla Türk Ceza Kanunu'nun 495. maddesinin birinci fıkrası ve 497. maddesinin ikinci fıkrasındaki "...içlerinden velev birisi görünür şekilde silâ hlı bulunan ikiden ziyade kimseler..." yönünden esastan incelenerek reddedilmiş ve karar 21.7.2000 günlü, 24116 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'nin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı yasa hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla tekrar Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamaz.

Anayasa Mahkemesi'nce işin esasına girilerek, hakkında red kararı verilen itiraz konusu kuralla ilgili yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı 21.7.2000 gününden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre henüz geçmemiştir.

Bu nedenle itirazın, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesi uyarınca reddi gerekir.

IV- SONUÇ

1.3.1926 günlü, 765 sayılı "Türk Ceza Kanunu"nun 497. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "... içlerinden velev birisi görünür şekilde silâhlı bulunan ikiden ziyade kimseler ..." ibaresi yönünden incelenen aynı Yasa'nın 522. maddesinin son fıkrasında yer alan "Eğer fail ... bu babın ikinci faslında yazılı cürümlerden birini işlemiş olursa cezayı tenkise mahal yoktur." bölümüne ilişkin itirazın Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddelerinin son fıkraları gereğince REDDİNE, 11.9.2003 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşim KILIÇ	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Sacit ADALI	Ali HÜNER
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Aysel PEKİNER	Ertuğrul ERSOY
Üye		Üye
Tülay TUĞCU		Mehmet ERTEN